Ο χάλκινος όφις και η Γέννηση του Χριστού (Άγιος Λουκάς αρχιεπίσκοπος Κριμαίας)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 26 Δεκεμβρίου, 2023

Πολλά, πάρα πολλὰ χρόνια περιπλανιόταν ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ στὴν ἔρημο μετὰ τὴν ἔξοδό του ἀπὸ τὴν γῆ τῆς Αἰγύπτου μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν θεόπτη προφήτη Μωυσῆ. Κύριος ὁ Θεὸς ἔτρεφε τὸν λαό Του μὲ τὸ θεόσταλτο μάννα. Ἦταν δύσκολος ὁ δρόμος αὐτὸς μέσα στὴν ἔρημο. Μὲ πολὺ δυσκολία ἔβρισκαν νερὸ νὰ πιοῦν. Καὶ ἄρχισε ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ νὰ γογγύζει στὸν Θεὸ καὶ τὸν Μωυσῆ, γιατί τοὺς ξεσήκωσε ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο. Καὶ ἄναψε ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐναντίον τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραὴλ ἐξ αἰτίας τοῦ γογγυσμοῦ τους καὶ τοὺς τιμώρησε σκληρά.

Μὲ διαταγὴ Του ἦλθε ἕνα μεγάλο πλῆθος δηλητηριωδῶν φιδιῶν, τὰ ὁποία τοὺς δάγκωναν μὲ ἀποτέλεσμα χιλιάδες ἄνθρωποι νὰ πεθαίνουν. **Νὰ τὸ θυμόμαστε καὶ ἐμεῖς αὐτό, πόσο φοβερὸ καὶ ὀλέθριο πράγμα εἶναι νὰ γογγύζει κανεὶς στὸν Θεό**.

Ὁ λαός, τρομοκρατημένος ἀπὸ τὰ φίδια, ἱκέτευε τὸν Μωυσῆ νὰ προσευχηθεῖ στὸν Θεὸ νὰ ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ τὴν σκληρὴ αὐτὴ τιμωρία. Ὁ Κύριος τούς σπλαχνίστηκε καὶ διέταξε τὸν Μωυσῆ νὰ φτιάξει ἕνα μεγάλο **χάλκινο φίδι** καὶ νὰ τὸ βάλει σ’ ἕνα κοντάρι ποὺ ἔμοιαζε μὲ σταυρό, «Ὅποιος δαγκώνεται ἀπὸ κάποιο φίδι καὶ κοιτάξει μὲ ἐλπίδα αὐτὸ τὸ χάλκινο ὄφι δὲν θὰ πεθάνει ἀλλὰ θὰ ζήσει», εἶπε ὁ Κύριος.

Ὁ Μωυσῆς κατασκεύασε ἀπὸ χαλκὸ ἕνα μεγάλο φίδι καὶ τὸ ἔβαλε πάνω σ’ ἕνα κοντάρι ὅμοιο μὲ σταυρό. Αὐτὸ ἀποτελοῦσε μία ὁλοκάθαρη**προτύπωση τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ**, **ὁ Ὁποῖος σώζει ἀπὸ τὸ θάνατο τῆς ἁμαρτίας ὅλους αὐτούς, ποὺ μὲ βαθειὰ πίστη στρέφονται σ’ Αὐτὸν καὶ μὲ δάκρυα προσκυνοῦν τὸ σταυρό Του, μὲ τὸν ὁποῖο ἔσωσε τὸν κόσμο στὸν φοβερὸ Γολγοθᾶ. Αὐτὸς βάσταξε τὸ ὑπερβολικὰ μεγάλο βάρος τῶν ἁμαρτιῶν ὅλου του κόσμου ἐπάνω στὸ σταυρό**.

Σκεφθεῖτε ποιός, ὄχι μόνο ἀπὸ τοὺς θνητοὺς ἀνθρώπους ἀλλὰ ἀκόμα καὶ ἀπὸ τὶς ἐπουράνιες ἀσώματες ἀγγελικὲς δυνάμεις, θὰ μποροῦσε νὰ βαστάξει τὶς ἁμαρτίες ὅλου τοῦ κόσμου καὶ νὰ μὴν ἰσοπεδωθεῖ ἀπὸ αὐτές. Ποιός; παρὰ **μόνος Ἐκεῖνος**, τὸν ὁποῖο ἀκαταπαύστως ὑμνοῦν ὅλες οἱ ἐπουράνιες δυνάμεις, κράζοντας σ’ Αὐτόν: Ἅγιος ὁ Θεός, Ἅγιος Ἰσχυρός, Ἅγιος Ἀθάνατος! Ποιὸς παρὰ μόνο ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖο στὸν πανηγυρικὸ ἐκεῖνο ὕμνο, «Μεθ’ ἡμῶν ὁ Θεός, γνῶτε ἔθνη καὶ ἡττᾶσθε, ὅτι μεθ’

ἡμῶν ὁ Θεός», ὀνομάζει ἡ Ἐκκλησία «Θεὸ ἰσχυρό, ἐξουσιαστή, ἄρχοντα εἰρήνης». Ὁ ὄφις, τὸν ὁποῖο ἔφτιαξε ὁ Μωυσῆς καὶ ἔβαλε σὲ ξύλο ὅμοιο μὲ σταυρό, κατασκευάστηκε ἀπὸ χαλκό, ἐπειδὴ τὰ παλαιὰ ἐκεῖνα χρόνια ὁ χαλκὸς ἐθεωρεῖτο ὁ ἰσχυρότερος ἀπὸ ὅλα τὰ μέταλλα. Μήπως γι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγο ὁ χάλκινος ὄφις ὑπῆρξε ἡ προτύπωση τοῦ κρεμασμένου ἐπάνω στὸ σταυρὸ Σωτήρα τοῦ κόσμου;

Δὲν ἦταν μόνο μία ἡ φορὰ ποὺ ὁ Θεὸς τιμώρησε τὸν λαὸ τοῦ Ἰσραὴλ ἐξαιτίας τοῦ **γογγυσμοῦ**. Καὶ ἄλλες δύο φορὲς κατὰ τὴν διάρκεια τῶν σαράντα ἐτῶν, κατὰ τὴν ὁποία ὁ λαὸς περιπλανιόταν στὴν ἔρημο, ξέσπασε ὁ Θεὸς ὀργισμένος ἐναντίον τοῦ σκληροτράχηλου καὶ χοντροκέφαλου λαοῦ. Ἦταν τόσο μεγάλη ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ, ὥστε ἤθελε νὰ ἐξολοθρέψει τελείως ὅλον αὐτὸν τὸν λαὸ καὶ νὰ δημιουργήσει ἀπὸ τὸν Μωυσῆ ἕνα ἄλλο πιστὸ λαό. Μόνο μετὰ τὶς ἱκεσίες τοῦ μεγάλου Μωυσῆ δὲν πραγματοποίησε ὁ Θεὸς τὸ σχέδιό Του.

Πρώτη φορὰ αὐτὸ ἔγινε στὸ Ὄρος Σινᾶ, ὅπου ὁ Μωυσῆς ἔλαβε ἀπὸ τὸν Θεὸ τὸ θεόγραφο νόμο. Σαράντα μέρες καὶ σαράντα νύχτες βρισκόταν ὁ Μωυσῆς πάνω στὸ ὄρος. Ὁ λαὸς ἔχασε τὴν ὑπομονή του καὶ εἶπε στὸν Ἀαρών, τὸν ἀδελφό του Μωυσῆ, νὰ κατασκευάσει ἕνα χρυσὸ μοσχάρι. Αὐτὸ τὸ μοσχάρι τὸ ὀνόμασαν θεό, ὁ ὁποῖος τοὺς ἔβγαλε ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο καὶ τὸν ἀληθινὸ Θεὸ τὸν ἀρνήθηκαν.

Δεύτερη φορὰ αἰτία τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ ἦταν ἡ ἀνταρσία τῶν Κορέ, Δαθὰν καὶ Ἀβιρὼν καὶ τῆς ὁμάδας τους, ποὺ ἐπαναστάτησαν ἐναντίον τοῦ προφήτη Μωυσῆ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀαρών. Αὐτὴ ἡ ἀνταρσία ἦταν ἀνταρσία ἐναντίον τοῦ ἴδιου τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὁποῖος ἐπέλεξε τὸν Μωυσῆ νὰ ἐκτελέσει τὸ θέλημά Του στὸ λαὸ τοῦ Ἰσραήλ. Αὐτὸ τὸ ἁμάρτημα εἶχε σχεδὸν ἴδιο βάρος μὲ τὴν προσκύνηση τοῦ χρυσοῦ μόσχου στὸ ὄρος Σινᾶ, ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει ἁμαρτία μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν ἐξέγερση ἐναντίον τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἐντολῶν Του.

Ἂν ὁ Μέγας Θεὸς διὰ τῶν πρεσβειῶν τοῦ προφήτη Μωυσῆ τρεῖς φορὲς λυπήθηκε τὸν σκληροτράχηλο καὶ χοντροκέφαλο λαὸ τοῦ Ἰσραήλ, αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι οἱ πρεσβεῖες τῶν μεγάλων ἁγίων ἐνώπιόν τοῦ Θεοῦ μποροῦν νὰ μεταβάλλουν τὰ σχέδια καὶ τὶς ἀποφάσεις Του. Αὐτὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀλλάζουν. Ὅμως **ἂς μὴν τολμήσει κανένα τολμηρὸ καὶ βλάσφημο στόμα νὰ πεῖ, ὅτι τὸ Θεῖο θέλημα εἶναι ἀσταθές**.

Ὁ Θεὸς μας εἶναι ἡ **ζωντανὴ ἀγάπη**, ὅπως μᾶς τὸ ἀποκάλυψε ὁ μέγας ἀπόστολος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος στὴν πρώτη καθολικὴ ἐπιστολή του. Ὅμως Αὐτὸς εἶναι καὶ ὁ Ἥλιος τῆς **Δικαιοσύνης**. Καὶ **αὐτό, ποὺ στοὺς ἀναιδεῖς ἀνθρώπους μπορεῖ νὰ φανεῖ ἀστάθεια τῆς Θείας βουλήσεως, στὴν πραγματικότητα εἶναι, εἴτε ταυτόχρονη, εἴτε διαδοχικὴ φανέρωση τῶν δύο αὐτῶν μεγάλων γνωρισμάτων τοῦ Θεοῦ, τῆς ἀπέραντης ἀγάπης του καὶ τῆς ἀκριβοῦς δικαιοσύνης Του**. Καὶ τὸ καλύτερο παράδειγμα γι' αὐτὴν τὴν περίπτωση εἶναι ἡ

διήγηση γιὰ τὸ χάλκινο φίδι.

Ὁ σκληροτράχηλος λαός, ὁ ὁποῖος γόγγυσε ἐνώπιων τοῦ Θεοῦ, τιμωρήθηκε σκληρὰ μὲ τὰ φίδια, ὅπως τὸ ἀπαιτοῦσε ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ. Ἀμέσως ὅμως τὸν κάλυψε τὸ τεράστιο κύμα τῆς ἀσύλληπτης ἀγάπης Του, ἐπειδὴ τὸ χάλκινο φίδι ἀποτελοῦσε προτύπωση τοῦ ἀσύγκριτα μεγάλου γεγονότος, τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἀπὸ τὴν ἐξουσία τοῦ διαβόλου καὶ ἀπὸ τὸν αἰώνιο θάνατο τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς ἀνομίας, διὰ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἂς ἀφήσουμε τώρα τὸν σκληροτράχηλο λαὸ τοῦ Ἰσραὴλ σ’ αὐτὸ τὸν φοβερὸ ἀλλὰ ταυτόχρονα καὶ μακάριο τόπο, ὅπου ὑψώθηκε ὁ χάλκινος ὄφις. Γιὰ πολλὰ ἀκόμα χρόνια θὰ περιπλανᾶται αὐτὸς ὁ λαὸς στὴν ἔρημο τῆς Ἀραβίας. Ἂς τὸν ἀφήσουμε γιὰ ἄλλα χίλια χρόνια, κατὰ τὴ διάρκεια τῶν ὁποίων ὁ λαὸς αὐτός, ἂν καὶ ἔφτασε στὴ Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας, δὲν ἔπαψε νὰ παροργίζει τὸν Θεό, ἐγκαταλείποντάς Τον καὶ λατρεύοντας θεοὺς τῶν ἐθνῶν, τὸν Βάαλ καὶ τὴν Ἀστάρτη. Ἂς τὸν ἀφήσουμε καὶ μέχρι τὴν Βαβυλώνια αἰχμαλωσία, καὶ ἀπὸ τὴν σκοτεινὴ ἱστορία αὐτοῦ τοῦ ἀπίστου λαοῦ, ἂς πᾶμε στὴ γεμάτη χάρη νέα ἐποχή, ἀρχὴ τῆς ὁποίας ὑπῆρξε τὸ μεγάλο γ**εγονὸς τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, τὸ ὁποῖο ἑορτάζουμε σήμερα.**

Δὲν λησμόνησε ὁ Θεός, ὁ Ὁποῖος ποτὲ δὲν ἀνακαλεῖ τὸ λόγο Του, τὸ χάλκινο φίδι, τὸ ὁποῖο ὕψωσε μπροστὰ στὰ μάτια ὅλου του κόσμου καὶ τὸ ὁποῖο ἀποτελοῦσε τὴν προτύπωση τῆς σωτηρίας τῆς ἀνθρωπότητας ἀπὸ τὸν αἰώνιο θάνατο διὰ τῆς ἁμαρτίας.

Ἂς πάρουμε, ἀδελφοί μου, μία βαθιὰ ἀνάσα, διαβάζοντας στὸ κατὰ Ἰωάννη Εὐαγγέλιο τὰ λόγια του Ἴδιου τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ: «***Καὶ καθὼς Μωυσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ’ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπολῆται, ἀλλ’ ἔχει ζωὴν αἰώνιον. Οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ’ ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι’ αὐτοῦ***» (Ἰω. 3, 14-17).

Μετὰ ἀπ’ αὐτὴ τὴ μεγάλη ἐπαγγελία ἂς στρέψουμε τὸ βλέμμα μας σ’ ἕνα ἄλλο σημεῖο, στὴν πρώτη καθολικὴ ἐπιστολὴ τοῦ ἀποστόλου Ἰωάννου, ὅπου διαβάζουμε τὸν χαρμόσυνο εὐαγγελικὸ λόγο του:

«***Ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον ἵνα ζήσωμεν δι’ αὐτοῦ. Ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τὸν Θεόν, ἀλλ’ ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ ἀπέστειλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἱλασμὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν***» (Α΄ Ἰω. 4, 9-10).

Γι’ αὐτὴ τὴν μεγάλη καὶ λαμπρότατη γιορτὴ τῶν Χριστουγέννων προετοιμαστήκαμε μὲ νηστεία σαράντα ἡμερῶν, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁποίας ἀκούσαμε πολλὲς φορὲς τοὺς εὐλογημένους καὶ χαρμόσυνους εἰρμοὺς τοῦ κανόνα τῶν Χριστουγέννων. Ἂς σταθοῦμε λίγο στὸν πρῶτο καὶ ἂς προσπαθήσουμε νὰ κατανοήσουμε τὸ νόημά του:

«Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε· Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν, ἀπαντήσατε».

Γεννιέται ὁ Θεάνθρωπος Χριστὸς καὶ κατεβαίνει στὴ γῆ, δοξαζόμενος ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους. Εἶναι ἕτοιμος νὰ πατήσει στὴ γῆ... Ἂς τρέξουμε νὰ Τὸν συναντήσουμε.

«Χριστὸς ἐπὶ γῆς, ὑψώθητε».

Τώρα τὸ Θεῖο βρέφος βρίσκεται ἤδη στὴ φάτνη σ’ ἕνα σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ. Μὲ μεγάλη χαρὰ καὶ ἀγαλλίαση ἂς ὑψωθοῦμε μὲ τὸ πνεῦμα καὶ τὸν νοῦ μας στοὺς οὐρανούς.

«Ἄσατε τῷ Κυρίῳ, πᾶσα ἡ γῆ, καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἀνυμνήσατε, λαοί, ὅτι δεδόξασται».

Πιστεύουμε ὅτι τὴ χαρὰ τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ μὲ ἕνα τρόπο ἀκατανόητο γιά μᾶς, τὴν αἰσθάνεται καὶ ὅλη ἡ κτήση. Μαζὶ μὲ τοὺς βοσκοὺς καὶ τοὺς μάγους ἂς προσκυνήσουμε καὶ ἐμεῖς τὸ Θεῖο βρέφος καὶ ἂς Τοῦ προσφέρουμε ὡς δῶρο τὶς γεμάτες πίστη καὶ σεβασμὸ καρδιές μας. Μὲ τὰ ἴδια μας τὰ χέρια ἂς Τοῦ προσφέρουμε μετὰ φόβου καὶ ἀγάπης τὶς καρδιές μας γιὰ νὰ μᾶς δοξάσει καὶ Αὐτὸς στὴ ζωὴ τὴν αἰώνια, τῆς ὁποίας δὲν θὰ ὑπάρχει τέλος. Ἀμήν.

(Ἀπό τό βιβλίο: «Λόγοι καὶ ὁμιλίες», τ. Γ΄, ἔκδ. Ὀρθόδοξος Κυψέλη)

(Πηγή: www.imaik.gr*)*